

Nr 869

Av herr Möller m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringspolitik m. m.

(Lika lydande med motion nr 1075 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 185 angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringspolitik m. m. föreslås att det statliga ekonomiska stödet i lokaliserings syfte skall inriktas på ett område bestående av de fyra nordligaste länen, landskapet Hälsingland, nordvästra Värmland, Dalsland och norra Bohuslän. Området benämnes i propositionen det norra stödområdet. I särskilda fall skall stödåtgärder kunna sättas in även i andra delar av landet.

Härav framgår att till stödområdet räknas hela Norrland, undantagandes landskapet Gästrikland, dvs. södra delen av Gävleborgs län. Att på detta sätt skilja av Gästrikland från det övriga Norrland och från norra länsdelen förekommer visserligen med rätt eller orätt i vissa andra sammanhang. Men i fråga om lokaliseringspolitiken synes det enligt vår mening finnas starka skäl att inte ställa Gästrikland utanför den norrländska gemenskapen och klyva Gävleborgs län i två delar och behandla dem olika.

I själva verket har Gästrikland i sitt näringsliv och på sin arbetsmarknad många drag som är identiska med vad som gäller för Hälsingland och andra delar av Norrland. Särskilt är detta fallet i en del kommuner i de nordliga och västliga delarna av landskapet.

Utvecklingen i fråga om folkmängd och sysselsättning har i gästrikedelen av länet ännu inte försämrats i sådan grad som i Hälsingland. Å andra sidan finns otvetydiga tendenser till en minskad expansionstakt när det gäller folkmängd och arbetstillgång.

Folkmängden i Gävleborgs län har för åren 1961—1963 per 31/12 visat följande siffror: 294 133, 293 961, 292 707. Det motsvarar en minskning från 1961/62 med 0,1 procent och för 1962/63 med 0,4 procent. För Gästrikland är motsvarande siffror: 142 741, 143 671, 144 105, vilket i procent gör en så svag ökning som 0,7 procent för 1961/62 och 0,3 procent för 1962/63. För Hälsingland är motsvarande siffror: 151 392, 150 290, 148 602, vilket procentuellt utgör en minskning med 0,7 procent för 1961/62 och med 1,1 procent för 1962/63.

Speciellt bör observeras den försämrade balansen mellan arbetssökande som "avsänts" från respektive mottagits i länet. Skillnaden mellan antalet arbetssökande, som placerats utom länet, och antalet platser, som tillsatts med sökande från annat län, antyder nettotillskottet respektive nettoför-

lusten av arbetssökande. Några data klargör innebörden av denna utveckling.

Antalet beviljade ansökningar om starthjälp åren 1963 och 1964 till arbetssökande vid flyttning från Gästrikland respektive Hälsingland till annat län var följande:

Från Gästrikland år 1963 356 beviljade ansökningar om starthjälp, år 1964 (t. o. m. oktober) 476.

Från Hälsingland 720 respektive 1 013.

Totalt för Gävleborgs län har sådan starthjälp för flyttning till annat län uppgått till 1 076 för 1963 och till 1 489 för de första tio månaderna av 1964. Som synes är tendensen identisk för de båda länsdelarna. Detta understryks även av följande tabell:

O m r å d e	Ant. arbetssök. plac. i arbete utom länet		% - uell förändr. 1962/63	Ant. led. platser tillsatta med sök. från annat län		% - uell förändr. 1962/63
	1962	1963		1962	1963	
Gästrikland	852	1 142	+ 34 %	1 102	941	— 17 %
Hälsingland	991	1 419	+ 40 %	225	364	+ 61 %
Gävleborgs län	1 843	2 561	+ 39 %	1 327	1 305	— 1,6%

Siffrorna visar att Gästrikland år 1962 hade ett nettotillskott på 250 sökande, vilket år 1963 förbytts i en nettoförlust på 201.

Anledningen till denna utveckling synes främst vara att den industriella verksamheten i länsdelen till stor del är koncentrerad till ett fåtal stora företag med långt driven rationalisering, vilka kunnat genomföra betydande produktionsökning utan att nämnvärt eller ens något öka sina arbetsstyrkor.

Samtidigt friställes arbetskraft på andra områden i näringslivet, främst jord- och skogsbruket. Arbetstillfällena för den arbetsföra befolkningen i länet har genom denna utveckling blivit otillräckliga, vilket gäller för både Hälsingland och Gästrikland. Härtill kommer att näringslivet med sin starka betoning av tunga industrier inte är tillräckligt differentierat för att erbjuda kvinnlig arbetskraft önskvärda möjligheter till förvärvsarbete. Detta är särskilt olägligt för gifta kvinnor som önskar inträda på arbetsmarknaden men som inte kan beredas lämpliga tillfällen härtill inom länet.

Dessa svagheter och ogynnsamma tendenser på arbetsmarknaden och i näringslivet inom Gävleborgs län bör kunna i viss mån motverkas genom en aktiv lokaliseringspolitik. Starka skäl talar då för att båda länsdelarna behandlas på ett principiellt likartat sätt.

Under återopande av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 185 beslutar hänföra hela Gävleborgs län till det norra stödområdet.

Stockholm den 17 november 1964

Yngve Möller

Sigurd Lundin

Erik Svedberg

Axel E. Andersson

Per Hilding